

ה"ת 31268/04/21 - מוסא הדרא נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים

ה"ת 31268-04-21 הדרא נ' מדינת ישראל

6.5.2021

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

מוסא הדרא

המבקש

נגד

מדינת ישראל

המשיבים

בא-כוח המבקש: עו"ד אמיר נבון

באת-כוח המשיבה: עו"ד שרית רייך אבניאל (פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי))

החלטה

החלטה בעניין בקשת המבקש, מוסא הדרא, אשר לפי כותרתה, עניינה "בקשה להשבת תפוס - בקשה לפי סעיף 34 בפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969" (להלן - **פקודת מעצר וחיפוש**).

תמצית העובדות הדרושות להחלטה זו ועיקרי טענות הצדדים

2. ביום 3.3.2021 הוגש לבית משפט זה במסגרת ת"פ 7089-03-21 כתב אישום נגד שני נאשמים, עדנאן הדרא (להלן - **הנאשם 1**) ועלי מחיסן (להלן - **הנאשם 2**), אשר על-פיו הואשמו בעבירה של נשיאת נשק (סעיף 144(ב) רישא וסיפה, בצירוף סעיף 144(ג)(1) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **החוק**) ובעבירה של רכישת נשק (סעיף 144(א) רישא וסיפה בחוק). הנאשם 1 הואשם גם בעבירה של ניסיון רכישת נשק (סעיף 144(א) רישא בצירוף סעיף 25 בחוק).

בכתב האישום נכללה גם בקשת חילוט, אשר לפיה התבקש בית המשפט, לאחר הרשעת הנאשם 1, להורות על חילוט רכב מסוג סקודה, מס' רישוי 31-599-38 (להלן - **הרכב**), אשר כנטען בבקשה, "שייך לנאשם 1, ואשר נשמר לביצוע העבירות".

3. ביום 25.3.2021 הגיש המבקש במסגרת ה"ת 56016-03-21, בקשה זהה (או דומה) לבקשה הנדונה. במסגרתה נטען, כפי שנטען גם בבקשה הנדונה, כי המבקש הוא אביו של הנאשם 1 וכי הוא הבעלים של הרכב ולפיכך ביקש שיוחזר אליו.

בתגובתה מיום 12.4.2021 הודיעה המשיבה (מועד הגשתה נקבע בהתחשב במועדי פגרת פסח), על התנגדותה לבקשה וכן כי טענותיו של המבקש אינן עולות בקנה אחד עם חומר החקירה. עוד נטען, כי על הטוען לזכות ברכוש לצרף תצהיר התומך בטענותיו העובדתיות וכי בהיעדר תצהיר, לא ניתן לדון בבקשה. לפיכך ביקשה המשיבה כי ייקבע דיון עשרה ימים לאחר הגשת תצהיר כאמור.

בהחלטה מאותו יום (12.4.2021) נאמר, כי לאחר הגשת תגובת המשיבה כאמור, "שבתי ועיינתי בבקשה ומצאתי כי אין בה דבר המבסס בדרך כלשהי את האמירה כי הרכב שנתפס שייך למבקש. לשם הגשת בקשה להחזרת תפוס, אין די באמירה היכולה לבוא מפיו של כל אדם, כי "נתפס רכבו של המבקש" (פסקה 2 בבקשה). בהיעדר בסיס כלשהו לבקשה, אשר לא נתמכה בדבר, ומשלא הראה המבקש על יסוד מה הוא טוען כי הוא בעליו של הרכב שנתפס, ממילא אין מקום להידרש אל הבקשה. בהתאם לכך נקבע, כי הבקשה נמחקת והתיק ייסגר.

4. ביום 14.4.2021 הוגשה הבקשה הנדונה במסגרת ההליך הנדון, מבלי שנתמכה בתצהיר. אל הבקשה צורפו מסמכים מתוך תיק החקירה אשר על-פי הנטען, מאשרים כי המבקש הוא בעליו הרשום של הרכב שנתפס. לפיכך התבקש בית המשפט להורות על השבת הרכב למבקש בהתאם לסמכותו מכוח סעיף 34 בפקודת מעצר וחפוש.

בהתאם להחלטה שניתנה באותו יום (14.4.2021), הגישה המשיבה את תגובתה ביום 28.4.2021. במסגרתה נטען, כי שוב לא צירף המבקש תצהיר וזאת בניגוד לתקנה 3(ב) בתקנות הסמים המסוכנים (סדרי דין לעניין חילוט רכוש), תש"ן-1990 (להלן - **תקנות החילוט**), אשר מורה ל"נידון וטוען לזכות ברכוש" לצרף לבקשותיהם "תצהיר ובו יפרטו את טענותיהם לגבי הרכוש". עוד נאמר בתקנה במפורש, כי "לתצהיר יצורפו כל המסמכים התומכים בטענותיהם, לרבות נסחי רישום, מסמכים המעידים על דרך רכישתו של הרכוש ועל התשלום בעדו, וכן לעניין הפרכת החזקה לפי סעיף 31(6)(ב) לפקודה - פרטי הזיהוי של בעל הרכוש".

המשיבה הוסיפה, כי בפסיקה נקבע כי תקנות החילוט חלות גם על תפוסים לפי פקודת מעצר וחפוש. לעניין זה הפנתה אל ההחלטות הבאות: 3547/16 מיכאלוב נ' מדינת ישראל (8.9.2016) (להלן - **עניין מיכאלוב**); בש"פ 4118/14 **גנה** נ' מדינת ישראל (14.11.2014) (להלן - **עניין גנה**).

לפיכך ביקשה המשיבה למחוק את הבקשה ולחלופין, להורות למבקש לתמוך את בקשתו ואת טענותיו בתצהיר ובמסמכים כנדרש. לגופה של הבקשה הוסיפה המשיבה בתמצית, כי לא הבעלות הרשמית קובעת אלא הבעלות המהותית וכי כך במיוחד אם הרכב שימש לעבור את העבירה.

בהתאם להחלטה ממועד הגשת תגובת המשיבה (28.4.2021), ביום 5.5.2021 הוגשה תגובת המבקש, אשר אליה צורפו פעם נוספת אותם מסמכים אשר צורפו אל הבקשה המקורית אשר הוגשה במסגרת ההליך הנדון. מבין הנטען בתגובה זו, הטענות הנוגעות לבקשה עסקו בראיות מתוך חומר החקירה, אשר לטענת בא-כוח המבקש תומכות בטענותיו בדבר היות המבקש בעליו של הרכב. בעניין טענות המשיבה נטען בין השאר, כי אלו "טענות הזזיות שאין להן שום בסיס במשפט הפלילי" (שם, פסקה 15).

דין והחלטה

5. כפי שטענה המשיבה, אכן נקבע בפסיקת בית המשפט העליון, כי צד שלישי הטוען לבעלות על תפוס אשר נתפס מכוח הפקודה ואשר מבקש להשיבו לידי, צריך לתמוך את בקשתו בתצהיר (עניין מיכאלוב; עניין גנה).

אולם אפילו לא היה נקבע כך, הרי שמדובר במושכלות יסוד, שלפיהן מי שעותר לקבל לידי נכס בשל היותו בעליו של אותו נכס, חייב להצביע על כך שיש יסוד לטענתו כי הוא בעל הנכס. אין מקום להגיש לבית המשפט תביעה, בקשה או דרישה לקבלת נכס מכוח טענת בעלות, מבלי שהונחה ולו תשתית מינימאלית בסיסית התומכת בטענה זו.

המבקש לא ביסס את טענתו כי הוא בעליו של הרכב התפוס בדבר ולפיכך אין מקום לדון בבקשתו.

6. אמנם המבקש צירף לבקשתו מסמכים מתוך תיק החקירה אשר לפיהם, לטענתו, הוא בעליו של הרכב, אך במסמכים אלו אין די ואף אין בהם כדי לתמוך בטענותיו.

ראשית, המסמכים שצורפו אל הבקשה הם פלטי מחשב של מערכת המחשב המשטרית 'אדם', אשר הודפסו ביום 18.2.2021, אשר לפיהם ביום 8.12.2020 נרשם המבקש במשרד הרישוי בתור הבעלים הרשומים הרכב.

מדובר במסמכים שאינם מעודכנים למועד הגשת הבקשה. כשם שכחודשיים קודם למועד הדפסת המסמכים נרשם המבקש בתור בעליו של הרכב, כך לכאורה, לא מן הנמנע שכחודשיים לאחר מכן נרשם אדם אחר כבעליו. בהיעדר מסמך עדכני, אין במסמכים שצורפו כדי לבסס את טענת המבקש בדבר היותו הבעלים הרשומים של הרכב.

שנית, וזה העיקר, כפי שטענה המשיבה בצדק רב, הלכה היא כי לא הבעלות הרשומה קובעת את הבעלות על רכב, אלא הבעלות המהותית. כך בדרך כלל ולכל דבר ועניין, כך על אחת כמה וכמה במקום שבו מבוקש חילוט הרכב, ואדם אחר טוען לזכות ברכב. כלל זה נקבע פעמים רבות ובהקשרים רבים, לאמור:

"כפי שנפסק לא אחת רישום בעלות על כלי רכב במשרד הרישוי הוא בעל ערך דקלרטיבי בלבד 'הרישום הוא בעל ערך דקלרטיבי' גרידא ... אינו יוצר בעלות והשינוי ברישום אינו משנה בעלות" (רע"א 5379/95 "סהר" חברה לביטוח בע"מ נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ, פ"ד נא(4) 464, 472-473 (1997) והאסמכתאות שם (...); ע"א 1638/03 לוי נ' ברקול, פ"ד נח(6) 941, 943-948 (2004); רע"א 7161/08 המוסד לביטוח לאומי נ' הראל חברה לביטוח בע"מ(11.2.2014))" (ההדגשות אינן במקור) (ע"א 6299/15 עו"ד איתן ארז, בתפקידו ככונס נכסים ספציפיים של החייב עדי קדושים נ' עטרת תעשיות (1996) בע"מ (בפירוק) (22.5.2016), כבוד השופטת (כתוארה אז) א' חיות, פסקה 5).

כך גם נקבע באופן מיוחד לעניין בקשות של טוענים לזכות ברכב תפוס, כלהלן.

"אין לקבל את טענתו של המערער כי עובדת היותה של אמו הבעלים הפורמאליים של המכונית מונעת את חילוטה. **הלכה פסוקה היא כי לעניין חילוט לפי סעיף 39 לפקודה לא הבעלות הפורמאלית היא הקובעת אלא הבעלות המהותית**, דהיינו זהותו של המשתמש במכונית בפועל (ראו, למשל, רע"פ 5271/90 מירלשווילי נ' מדינת ישראל (2.1.1991))" (ההדגשות אינן במקור) (ע"פ 1000/15 אשרף אבו אלחווה נ' מדינת ישראל (3.7.2015), כבוד השופט נ' סולברג, פסקה 23).

בדומה, נקבע לאמור:

"כמו כן, לא מצאתי כי יש להתערב אף בקביעת בית המשפט המחוזי לפיה הרישום של משרד הרישוי אינו משקף בפועל את השימוש ברכב. **הפסיקה הביעה עמדתה לעניין מעמדו של המרשם במשרד הרישוי וקבעה כי חרף חשיבותו, רישום זה הינו דקלרטיבי ולא קונסטיטוטיבי. לפיכך, תתכן חוסר התאמה בין רישום הבעלות לבין זהותו של המחזיק ברכב** (ראו והשוו: רע"א 5379/95 סהר חברה לביטוח בע"מ נ. בנק דיסקונט לישראל בע"מ, פ"ד נא(4) 473, 464 (1997); ע"א 1680/03 לוי נ' ברקול, פ"ד נח(6) 941, 949 (2004); רע"א 7161/08 המוסד לביטוח לאומי נ' הראל חברה לביטוח בע"מ, עמודים 8-7 (2.6.2011); ע"א 6299/15 עו"ד איתן ארז, בתפקידו ככונס נכסים ספציפיים של החייב עדי קדושים נ' עטרת תעשיות (1996) בע"מ (בפירוק), פסקה 5 (22.5.2016))" (ההדגשות אינן במקור) (בש"פ 7347/19 שמעון סבח נ' מדינת ישראל (20.11.2019), כבוד השופטת י' וילנר, פסקה 15).

7. הנה כי כן, רישום בעלות על רכב במשרד הרישוי אינו רישום קונסטיטוטיבי המעיד על בעלות, אלא מדובר ברישום דקלרטיבי בלבד, אשר אין בו בהכרח כדי לבסס בעלות על רכב.

טוב היה עושה בא-כוחו של המבקש אילו פעל על פי הדין ואילו הראה בתצהיר ובמסמכים כנדרש (בהתאם לתקנה 3(ב) בתקנות החילוט), כי המבקש הוא אמנם בעליו של הרכב. זאת חלף העלאת טענות לא ראיות, מופרכות ומבישות כלפי בית המשפט גופו, כלפי שיקוליו וכלפי המשיבה, שתוכן וסגנון אינם ראויים ובמיוחד אינם מכבדים את הכותב. על טענות מסוג זה כבר אמרו חז"ל, "הכול לפי המבייש" (תלמוד בבלי, בבא קמא, פ"ו עמ' א).

8. לפני סיום יוער, כי נראה כי אין מדובר בבקשה לפי סעיף 34 בפקודת מעצר וחיפוש, כאמור בבקשה הקודמת (שנמחקה) ואף בבקשה הנדונה. זו לשון סעיף 34 בפקודה:

"על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרה בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לעניין מסוים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, **רשאי בית משפט שלום** לצוות כי החפץ ימסר לתובע הזכות

או לאדם פלוגי, או שינהגו בו אחרת כפי שיורה בית המשפט - הכול בתנאים שייקבעו בצו".

סעיף 34 עוסק בבקשה להחזרת תפוס בטרם הוגש כתב אישום. כאמור בהוראתו, הערכאה המוסמכת לדון בבקשה לפי סעיף 34, המוגשת בטרם הוגש כתב אישום, היא בית משפט השלום.

9. לסיכום, ראוי היה לסלק על הסף גם את הבקשה הנדונה, כפי שאף ביקשה זאת המשיבה. בוודאי שאין מקום או הצדקה לקביעת דיון ולהקדשת זמן שיפוטי יקר לבקשה אשר אינה עומדת בדרישות הסף הבסיסיות ביותר, שעניינן בכך שהמבקש הראה כי הוא בעל מעמד כדין להגשת הבקשה.

לפנים משורת הדין ניתנת למבקש הזדמנות נוספת להגשת בקשה מתוקנת, בהתאם להוראות הדין, וזאת לכל המאוחר עד יום 13.5.2021, שאם לא כן, ייחשב למסכים לדחיית בקשתו.

ניתנה היום, כ"ד באייר התשפ"א, 6 במאי 2021, בהיעדר הצדדים.